

පෞරවදය රැකගැනීම හා මහභාරතය ප්‍රතිරක්ෂාව

සිංහලයන්ට ඊනියා යථාර්ථවාදයක් ලැබුණේ බටහිරයන්, විශේෂයෙන් ම ඉංග්‍රීසින් ඔස්සේ ය. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ, එදිරිවීර සරච්චන්ද්‍ර, ගුණදාස අමරසේකර ආදී මහත්වරුන් පමණක් නොව මෙරට උගත් යැයි සැලකෙන බොහෝ අය ද යථාර්ථවාදීන් වූහ. ඒ පිළිබඳ ඔවුන්ට දොස් පැවරිය හැකි නො වෙයි. ඔවුහු තම තමන් ජීවත්වූ කාලවල දරුවෝ වූහ. එහෙත් වර්තමානයේ ද යථාර්ථවාදීන් නමින් පිරිසක් සිටීම ගැන, විශේෂයෙන් ම තරුණ පිරිසක් සිටීම ගැන ප්‍රශ්න ඇත්තේ ප්‍රධාන වශයෙන් ම මොවුන් ඊනියා පශ්චාත්තැනවැදී හා වෙනත් මතවාද දරන්නේ යැයි කියන බැවිනි.

පැරණි සිංහල සාහිත්‍යය යථාර්ථවාදී යැයි කීමට මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා ඇතුළු පිරිස් ගොමු වූයේ ඔවුන්ගේ යටත්විජිතවාදී මතය හේතුකොටගෙන ය. අද ඇතුළත් මෙන් ම බටහිර පොත පත කියවා බටහිර දැනුම ඊනියා සිංහල පාඨකයාට හඳුන්වාදීමට ඒ මහත්වරු උත්සාහ කළහ. එමෙන් ම අද ඇති බටහිර දැනුම එකල අපට ද ඇතුළු අංශවල තිබූ බව පෙන්වීමෙන් ඔවුහු ආත්ම තෘප්තියක් ලැබූහ. ජාතක කතා බටහිර කෙටිකතා සමග සංසන්දනය කිරීමට මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා පෙළඹුණේ එබැවින් යැයි සිතිය හැකි ය.

එහෙත් අපට අපේ පැරණි දැනුම වත්මන් බටහිර දැනුමට සමාන හෝ සමීප හෝ සමරුපී හෝ යැයි ප්‍රකාශකිරීමේ අවශ්‍යතාවක් නැත. බටහිර දැනුම සත්‍ය දැනුමක්වත් එකම දැනුමවත් නොවන බව අපි දනිමු. අනෙක් දැනුම් පද්ධතීන් පරීක්ෂාකිරීමේ උරගල බටහිර දැනුම නො වෙයි. බටහිර සාහිත්‍යය ද ඇතුළු සියළු බටහිර දැනුම් ද සාපේක්ෂ දැනුම් පමණක් වෙයි. යම් සංස්කෘතියකට සාපේක්ෂ නොවූ දැනුමක් ලෝකයේ නැතැයි අප පවසන්නේ නිරපේක්ෂව නොව අපේ සංස්කෘතියට සාපේක්ෂව ය.

අපට අපේ සාහිත්‍යයක් අනෙක් දැනුම්වලින් වෙන් වී නිර්මාණය කරගත හැකි නො වෙයි. අපි සෑම කෙනෙකුක ම අපේ ප්‍රවාද ගොඩනගා ගත යුතු වෙමු. එහෙත් මෙයින් කියැවෙන්නේ අප සියළු දෙනා ඒ සියළු දැනුම් ගැන දැන සිටිය යුතු බව නො වේ. එහෙත් අපි අපේ චින්තනය ගැන දැන සිටිය යුතු වෙමු. දැනුම නිර්මාණය වන්නේ චින්තනය පදනම් කර ගනිමිනි. චින්තනය ගැන දැනගන්නා විට තමන් වඩාත්ම බැඳී ඇති ක්ෂේත්‍රය ගැන දැනගැනීමට අමතරව අනෙක් ක්ෂේත්‍රවල ද දැනුම් පිළිබඳ යම් අවබෝධයක් ලැබෙයි.

අපේ චින්තනය කුමක් ද යන්න පැරණි පොතපත කියවීමෙන් පමණක් දැනගත හැකි නො වේ. සමාජ ආශ්‍රයක් නොමැතිව සමාජයේ ජීවත් නොවී ඒ දැනගත නො හැකි ය. එමෙන් ම ඒ ඒ ක්ෂේත්‍ර අතර සම්බන්ධයක් ඇති බව ද දැනගත යුතු වෙයි. සිංහල බෞද්ධ චින්තනයෙහි ඇතුළු අංග පිළිබඳ අපේ ප්‍රවාද මගින් කරුණු දක්වා ඇත. ඒ කරුණු නැවත නැවත ගෙනහැර දැක්වීම අනවශ්‍ය වෙයි. එහෙත් එක් කරුණක් අවධාරණය කළ යුතු ය. යථාර්ථය යන්න සිංහල බෞද්ධ චින්තනයෙහි අංගයක් නො වෙයි.

අපේ පැරණි සිංහල සාහිත්‍යය යථාර්ථවාදී සාහිත්‍යයක් නොවන බවට හොඳම උදාහරණය ජාතක පොත ය. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා ජාතක පොතෙහි ඊනියා යථාර්ථවාදයක් දුටුවේ බටහිර කෙටිකතාව සමග ඒ සංසන්දනය කිරීමෙන් බටහිර ඇති දෙයක් අපට ද ඇති බව කීමට බව පැහැදිලි ය. සතුන් කතාකරන, නොපෙනෙන දෙවියන් ගැන සඳහන්කරන, කෙටියෙන් කිවහොත් පුනරිභවයක් මත පදනම් වන ජාතක කතා යථාර්ථවාදී යැයි කිවහැකි නො වෙයි. මෙයින් මා අදහස් කරන්නේ පුනරිභවයක් නැත යන්න නො වේ. පුනරිභවය වර්තමානයෙහි බටහිරයන් පිළිගන්නා යථාර්ථවාදය සමග සංගත නො වෙයි.

මෙහි දී මා හත්වැනි පන්තියේ ඉගෙන ගන්නා කාලයෙහි ලද අත්දැකීමක් සඳහන් කිරීම වැදගත් වෙයි. එකල කුමාර රචනය නමින් පොතක් විය. ඒ පොතෙහි සඳහන් වූ ජාතක කතාවක කතාකරන සතුන් ගැන සඳහන් විය. අපට සිංහල ඉගැන්වූ ගුරුවරුන් බෞද්ධයන් නො වී ය. ඔහු ශිෂ්‍යයන්ගෙන් පළමුවෙන් ම ඇසූ ප්‍රශ්නය වූයේ එවැනි දෑ සිදුවිය හැකි ද යන්න ය. ඔහුට අවශ්‍ය වූයේ අප සමග යථාර්ථවාදය ගැන සාකච්ඡාවක් ආරම්භ කිරීම නොව ජාතක

කතා හා ඒ ඔස්සේ බුදුදහම පිළිබඳ අවිශ්වාසයක් ඇතිකිරීම බව කුඩා අපට ද තේරුම්ගැනීම අපහසුවක් නො වී ය. ජාතක කතාවල ඇත්තේ වෙනත් බැරි සිද්ධි යන්න තහවුරු කිරීම ඔහුගේ අභිප්‍රාය වූ බව පැහැදිලි ය. ඔහු අවිශ්වාසයේ බීජය වපුරා නිහඬ විය.

මෙයින් පැහැදිලි වන කරුණ නම් අද්භූත සිද්ධීන් ජාතක කතාවල ඇති බව ය. ජාතක කතාවෙහි පදනම ම, එනම් පුනඛිභවය ම බවහිර යථාර්ථවාදය සමග නො පැහැයයි. එහෙත් මිනිසුන් අතර ඇතිවන අන්තර් සම්බන්ධකම්වල දී ජාතක කතාවල අද්භූත සිද්ධීන් ඇත්තේ මඳ වශයෙන් යැයි යමකුට කිව හැකි ය. ඒ එසේම යැයි අපට කිව නො හැක්කේ මිනිසුන් අතර ඇතිවන අන්තර් සම්බන්ධකම්වල දී වක්‍රව දෙවියන් හා වෙනත් මනුෂ්‍ය නොවන සත්වයන් සහභාගි වන බැවිනි. ගුත්තිල පඩිතූමා හා මුසිල අතර ඇතිවන ගැටළුවෙහි දී සක් දෙවදුන්ගේ මැදිහත්වීම මෙහි දී උනාහරණයක් ලෙස සැලකිය හැකි ය.

එසේ වුව ද සිංහලයන් අතර මහභාරතය, රාමායණය, අරාඛි නිසාලෝලාසය ආදී කෘතීන් ජනප්‍රිය නොවූයේ ඒවා යථාර්ථවාදී නොවන නිසා යැයි මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා ගෙනහැර දක්වා ඇති අදහස පිළිබඳ අපේ අවධානය යොමු විය යුතු ය. මේ පොත් සිංහලයන් අතරට නොගියේ එහි සඳහන් අද්භූත කතා හේතුවකට ගෙන ද? ඒ කතා යථාර්ථවාදී නොවන බැවින් සිංහලයන් ඒ ප්‍රතික්‍ෂේප කළේ ද? එසේ නම් සිංහලයන් යථාර්ථවාදී නොවන ජාතක කතා ප්‍රතික්‍ෂේප නොකෙළේ ඇයි?

මේ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු සෙවීමේ දී අපට සිංහලයන් විසින් තමන්ට උරුම කරගනු ලැබූ ඉතා වැදගත් කරුණක් පිළිබඳ අපේ අවධානය යොමු කළ යුතු වෙයි. ඒ අන් කිසිවක් නොව බුදු දහම රැක ගැනීමේ කාර්යභාරය ය. මෙය අද ද ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයෙහි ලා වැදගත් ප්‍රශ්නයක් බවට පත්වී ඇති බව අමතක නොකළ යුතු ය. මෙහි සඳහන් බුදු දහම අන් කිසිවක් නොව පෞරාණික බුදු දහම ය. සිංහලයන් පෞරාණික බුදු දහම රැක ගැනීම සිය දිවි දෙවැනි කොට සලකති. පෘතුගීසි සමයෙහි ඉතා දරුණු වධ වින්දනවලට භාජනයවී සිංහලයන් ජීවිත පරිත්‍යාගයෙන් බුදු දහම රැකගැනීමට ඉදිරිපත් වූහ. අප බුදු දහම රැක ගැනීමට මෙතරම් කැපවීමකින් ඉදිරිපත් වී ඇත්තේ ඇයි ද යන්න වෙනම සාකච්ඡා කළ යුතු කරුණකි.

ඒ කෙසේ වෙතත් අප මෙහි දී නිරීක්‍ෂණය කරන තවත් කරුණක් වෙයි. සිංහලයන් අතර ජනප්‍රිය නොවූයේ මහභාරතය හා රාමායණය පමණක් නො වෙයි. අරාඛි නිසාලෝලාසය සිංහලයන්ට පසුව ලැබුණු කෘතියකි. එහෙත් එයට පෙර සිංහලයන්ට ලැබුණු මහායාන සූත්‍ර හා මහායාන අදහස් ඇතුළත් පොත පත ද සිංහලයන් අතර ජනප්‍රිය නො වීණි. මහභාරතය හා රාමායණය වෛදික සම්ප්‍රදායට අයත් වෙයි. සිංහලයන් අතර මේ පොත් පමණක් නොව වතුර්වේදයට අයත් ග්‍රන්ථ ද ජනප්‍රිය නො වීණි. මහායාන පොතපත ජනප්‍රිය නොවූ සමාජයක වෛදික ග්‍රන්ථ ජනප්‍රිය විය නො හැකි ය.

අවශ්‍ය නම් මේ ග්‍රන්ථ ජනප්‍රිය නොවූයේ ඒවා ද යථාර්ථවාදී නොවූ නිසා යැයි කිසිවකුට තර්ක කළහැකි ය. උදාහරණයක් ලෙස මහායාන ග්‍රන්ථයක් වූ ලලිත විස්තරයෙහි බුද්ධ චරිතයට අද්භූත ලක්ෂණ එකතු කර ඇති බවත් එබැවින් ඒ ග්‍රන්ථය සිංහලයන් අතර ජනප්‍රිය නොවූ බවත් කිව හැකි ය. එහෙත් මහායාන අදහස්වලට මෙරට යම් ආකාරයක ඉල්ලුමක් වූ බවට ජාතක පොත ම සාක්ෂි දුරයි. බෝධිසත්ව සංකල්පය මහායානකියන්ට අවශ්‍ය ආකාරයට අද්භූතවාදී ලක්ෂණ සහිතව වර්ධනය වූවකි. ඒ සංකල්පය මහායානිකයන් අතර වර්ධනය වී අනිත්‍යයට පටහැනිවූ ද ආත්මවාදී වූ ද බෝධිසත්වයකු නිර්මාණය කෙරිණි. පෞරාණික ජාතක පොතෙහි කර ඇත්තේ මේ ආත්මවාදී සංකල්පය වෙනුවට අනිත්‍යයට පටහැනි නොවූ බෝධිසත්‍යන් කෙනකු බිහිකර ගැනීම ය.

සිංහල පෞරාණික බෞද්ධයන් උනන්දු වූ ඇත්තේ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම කෙරෙහි ය. ඒ විකෘත නොකිරීමට ඔවුන් හැකිතාක් උත්සාහ ගෙන ඇති බව පැහැදිලි ය. සිංහල බෞද්ධයන් අනිත්‍ය, දුක්ඛ අනාත්ම හැකිතාක් පිරිසිදුව පවත්වාගෙන යෑමේ දී එයට බාධාවක් වූ පොත පත ප්‍රතික්‍ෂේප කර ඇතැයි කිව හැකි ය. සිංහල බෞද්ධයන්ට යථාර්ථයක් පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් ඇතිවිය නො හැකි ය. එයට හේතුව යථාර්ථය යන්න ආත්මවාදී වීම ය. ආත්මවාදී වූ

යථාර්ථයක් රැකගැනීම සිංහල බෞද්ධයන්ගේ අවශ්‍යතාවක් නො වී ය. මහායාන හා වෛදික ග්‍රන්ථ ප්‍රතිඥාපත කළ සිංහල බෞද්ධයන් අතර අරාබි නිකායලාසය ජනප්‍රිය විය නො හැකි ය.

සිංහල බෞද්ධයන් මහභාරතය, රාමායණය, අරාබි නිකායලාසය ආදී ග්‍රන්ථ ප්‍රතිඥාපත කෙළේ ඒ යථාර්ථවාදී නොවූ නිසා නොව ඒ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම විරෝධී වූ නිසා ය යන්න මෙහි දී ඉදිරිපත් කෙරෙන මතය වෙයි. හුදෙක් මහභාරතය, රාමායණය හා අරාබි නිකායලාසය යන පොත්වලට සීමා නොවී මහායාන හා වෙනත් ග්‍රන්ථ ද සැලකීමෙන් අපට ඒ නිගමනයට එමට හැකිවෙයි. ඒ නිගමනයට පැමිණීමේ දී අපට වැදගත්වන ප්‍රවාදයක් වෙයි. එනම් සිංහල බෞද්ධයන් අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම හැකිතාක් පිරිසිදු ව කිඤ්චෙන ථෙරවාදය ආරක්‍ෂාකිරීමට දිවි හිමියෙන් බැඳී සිටියේ එසේ නොවුවහොත් දඹදිව මෙන් මෙරට ද වෛදික සංස්කෘතිකාධිපත්‍යයක් ඇතිවීම වැළැක්වීමට නොහැකි බව ඔවුන් දැන සිටීම ය.

මෙහි දී සඳහන් කළයුතු කරුණක් වෙයි. සිංහල බෞද්ධයන් මේ ග්‍රන්ථ සියල්ල එකට එකතු වී සාකච්ඡාකර ප්‍රතිඥාපත කෙළේ ද, තසේත් නැත්නම් සිංහල බෞද්ධ චින්තනය හේතුකොටගෙන අන්තර්ද්‍රෝණයෙන් (ඉවකින්) ඒ ප්‍රතිඥාපත කෙළේ ද, එසේත් නැත්නම් භික්‍ෂූන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් හා අවවාදයෙන් ඒ ප්‍රතිඥාපත කෙරුමට සැලැස්වීණි ද යන්න ය. මෙහි දී වඩා වැදගත්වන්නේ අවසානයේ දී සඳහන්කළ කරුණ යැයි සිතමි. සිංහල බෞද්ධ චින්තනය ද එහි දී වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටුකළ බව නිසැක ය. අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම සිංහල බෞද්ධ චින්තනයෙහි ප්‍රධාන ලක්‍ෂණ වෙයි. එසේ වුවත් ප්‍රබුද්ධ භික්‍ෂූන් වහන්සේ ඉදිරිපත් ව කිවයුතු හා නොකිවයුතු පොත් ගැන යම්කිසි ආකාරයකින් ගිහියන්ට හා අනෙක් භික්‍ෂූන් වහන්සේට උපදෙස් දුන්නේක යැයි සිතාගැනීම අපහසු නො වේ.

මහාචාර්ය නමින් ද සිල්වා